

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13.12.2018

м. Львів

№ 63/23-рк/к

Дочірнє підприємство «Водоканал»
вул. Стуса, 2, м. Ходорів, Жидачівський
р-н, Львівська область, 81750

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку житлово-комунальних послуг, зокрема, надання послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі статті 3 Закону України «Антимонопольний комітет України», Львівським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) проведено дослідження діяльності суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення на означеному ринку.

(1) Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

(2) Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначає засади забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та забезпечення відповідною обліковою інформацією споживачів таких послуг.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування тощо.

Забороняється приєднання житлових і нежитлових будівель до зовнішніх інженерних мереж без оснащення таких будівель вузлами комерційного обліку відповідних комунальних послуг відповідно до вимог цього Закону.

(3) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 №190 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за №936/15627 (із внесеними змінами та доповненнями, далі – Правила №190) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України.

Відповідно до пункту 4.1 Правил № 190, для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

(4) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики) Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України провело дослідження становища дочірнього підприємства «Водоканал» (адреса: вул. Стуса, 2, м. Ходорів, Львівська область, 81750, ідентифікаційний код юридичної особи – 31677100, далі – ДП «Водоканал») на ринку надання послуг з приєднання до централізованого водопостачання та водовідведення у період з 01.01.2017 по 13.12.2018.

(5) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ДП «Водоканал», яке надає послуги на ринку приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Ходорів, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні.

(6) Товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище є послуги з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(7) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, централізоване водопостачання та водовідведення.

Згідно з статтею 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до Закону.

(8) ДП «Водоканал» здійснює діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на підставі ліцензії, виданої Львівською обласною державною адміністрацією 12.06.2015 Серія АВ № 287878.

(9) Зазначається, що отримання послуги з централізованого водопостачання та водовідведення є неможливим без отримання послуги з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

Отже, послуги, взаємозамінні з послугою з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення ДП «Водоканал», яке надає послуги на ринку приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Ходорів, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні, відсутні.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Ходорів не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ДП «Водоканал».

(10) Споживачами послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення у м. Ходорів є юридичні та фізичні особи, які отримують послуги з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

(11) Отже, територіальними межами ринку надання послуг з приєднання до централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж у м. Ходорів, які знаходяться у володінні та користуванні ДП «Водоканал».

(12) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено період з 01.01.2017 по 13.12.2018, протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

(13) ДП «Водоканал» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

(14) Аналізуючи ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період з 01.01.2017 по 13.12.2018, встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку ДП «Водоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: ДП «Водоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення у м. Ходорів, в межах розташування водопровідно-

каналізаційних мереж, які знаходяться у його власності та користуванні. Відтак, у споживачів послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення у м. Ходорів альтернатива відсутня.

У період з 01.01.2017 по 13.12.2018 на ринку надання послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Ходорів, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у власності та користуванні ДП «Водоканал» немає жодного конкурента.

(15) Отже, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» дочірнє підприємство «Водоканал» містить ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Ходорів, із часткою 100 %, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні у період 01.01.2017 по 13.12.2018.

(16) Для з'ясування питання, яким чином на даний час, суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється надання послуг з приєднання (підключення) до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних та юридичних осіб, Відділення надіслало, зокрема, ДП «Водоканал» вимогу про подання інформації від 31.10.2018 № 63-02/2446в.

(17) ДП «Водоканал» листом від 13.11.2018 № 174 повідомило Відділенню, зокрема, що механізм (порядок) приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних осіб та юридичних осіб передбачає:

- подання замовником заяви до ДП «Водоканал» про видачу технічних умов на приєднання об'єкта до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення;
- отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення;
- розроблення замовником проектної документації для приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення;
- погодження проектної документації з ДП «Водоканал» у частині відповідності проектних рішень виданим ДП «Водоканал» технічним умовам;
- виконання замовником будівельних робіт;
- введення в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта;
- опломбування та прийняття в експлуатацію засобів обліку питної води та засобів обліку стічних вод;
- звернення замовника до ДП «Водоканал» із заявою про підключення об'єкта до централізованих систем водопостачання та/або водовідведення;
- оплата замовником вартості послуг по приєднанню;
- виконання робіт по приєднанню (підключенню) до існуючих мереж;
- укладення договору про надання послуг з централізованого водопостачання та/або водовідведення (послуг з постачання холодної води та/або водовідведення).

(18) За результатами аналізу наданої інформації Відділення встановило, що наказом ДП «Водоканал» від 01.02.2018 № 3 «Про затвердження вартості послуг з підключення до централізованих водопровідних та каналізаційних мереж» (далі – наказ № 3), затверджено вартість послуг на:

1.1. погодження схеми встановлення приладів обліку (опломбування):

- для населення – 48,70грн.
- для підприємств, організацій та інших споживачів – 56,00грн.
- 1.2. врізка (підключення) в діючі мережі водопостачання та водовідведення:
- для населення – 251,39грн.
- для підприємств, організацій та інших споживачів – 289,10грн.

(19) Слід відзначити, що виходячи з норм законодавства, а саме Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», оснащення будівель вузлами комерційного обліку не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, **погодження з операторами зовнішніх мереж.**

(20) Відповідно до Правил № 190, при приєднанні до систем централізованого водопостачання та водовідведення юридичні та фізичні особи отримують технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, якими передбачено, зокрема, місце приєднання, **місце розташування водомірного вузла**, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску тощо.

(21) Отже, на підставі виданих технічних умов суб'єкти господарювання виготовляють проектно-кошторисну документацію, яку погоджують з ДП «Водоканал» у частині відповідності проектних рішень виданим ДП «Водоканал» технічним умовам, тобто, проектно-кошторисна документація виготовляється з урахуванням місця встановлення водомірного вузла і при її погодженні, в цілому погоджується встановлення водомірного вузла обліку.

(22) Однак, ДП «Водоканал» наказом № 3 при наданні послуг з підключення (врізки) **додатково встановило** споживачам - населенню, підприємствам, організаціям та іншим споживачам умови стосовно погодження схеми встановлення приладів обліку, відповідно, споживачі несуть додаткові витрати - плату за погодження схеми встановлення приладів обліку (опломбування) у розмірі – 48,70грн. для населення та 56,00грн. для підприємств, організацій та інших споживачів, що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які мають намір приєднатися до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

(23) Статтею 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

(24) Отже, дії дочірнього підприємства «Водоканал», які полягають у встановленні споживачам, які мають намір приєднатися до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, додаткових вимог, зокрема, в частині

виконання робіт по приєднанню (підключенню) до існуючих мереж (встановлення плати за погодження схеми встановлення приладів обліку (опломбування) містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Ходорова, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене та керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001- та № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

дочірньому підприємству «Водоканал» (адреса: вул. Стуса, 2, м. Ходорів, Львівська область, 81750, ідентифікаційний код юридичної особи – 31677100) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунути причини виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють.

Про результати розгляду рекомендацій адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України повідомити **протягом 1 місяця з дня їх отримання.**

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини 2 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії

Р. Лещишин